

Kommunförvaltningen
Emelie Werling Söderroos
telefon: 0304-33 41 90
e-post: emelie.werlingsoderroos@orust.se

Yttrande över remiss - Miljörådets förslag till regeringen (M2021/00463)

Orust kommun anser generellt att förslagen är bra, men har följande synpunkter på programområdena:

Inom programområdet ”Staten går före” lämnas, två förslag:

1. Etappmål för statliga myndigheter att minska utsläppen av koldioxid från tjänsteresor med minst 50 procent till 2030.

Förslaget gäller alla statliga myndigheter (187 st) och innebär en beräknad minskning av koldioxidutsläppen med ca 70 000 ton fram till 2030.

Orust kommun tycker förslaget är bra och har inga ytterligare synpunkter.

2. Ett regeringsuppdrag om beställarnätverk för tjänsteresor, så offentliga beställare driver utveckling och efterfrågan på lösningar som minskar utsläppen från resor.

Orust kommun tycker att förslaget är bra och vill betona vikten av att kommunerna genom SKR får ta del av den kompetens, utveckling och möjligheter som ett beställarnätverk ger för att öka omställningen i hela den offentliga verksamheten.

Inom programområdet, ”Insatser för grön infrastruktur”, lämnas fem förslag:

1. Etappmål om hyggesfritt skogsbruk.

2. Etappmål om ekologisk funktionalitet i slättbygd.

3. Etappmål om restaurerad eller återskapad grön infrastruktur i anslutning till bebyggelse, natura 2000-områden och värdeetrakter.

4. Etappmål om hur grön infrastruktur ska beaktas i beslut och planer som rör mark- och vattenanvändning.

5. Regeringsuppdrag till Trafikverket om ekonomiskt stöd till enskilda väghållare, för att stärka viktiga värden för grön infrastruktur.

Orust kommun anser att klimatförändringar tillsammans med förlust av biologisk mångfald är två av våra största utmaningar. Framförallt är kunskapen generellt låg om förlust av

Orust kommun

POSTADRESS
473 80 Henån

BESÖKSADRESS
Centrumhuset
Åvägen 2-6

TELEFON
0304-33 40 00

E-POST
kommun@orust.se
HEMSIDA
www.orust.se

BANKGIRO
645-8368
ORG. NR
212000-1314

biologisk mångfald, minskad produktion av ekosystemtjänster, samt dess samband och konsekvenser. För att den biologiska mångfalden ska kunna producera ekosystemtjänster måste det finnas funktionell grön infrastruktur. Grön infrastruktur är ekologiskt funktionella nätverk av naturområden, livsmiljöer eller strukturer, både naturliga och anlagda, som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så arter bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas.

Precis som anges i det första förslaget om hyggesfritt skogsbruk är det flera mål och intressekonflikter som berörs och förslaget har möjlighet att gynna t ex friluftsliv, rekreation, biologisk mångfald, renskötsel och kulturmiljövärden. Orust kommun ställer sig positiv till förslaget men vill poängtera vikten av att belysa de ekonomiska konsekvenserna. I förslaget anges att hyggesfria metoder i de flesta fall innebär lägre produktion och lönsamhet. Att andelen sågtimmer bedöms öka medan massaveden minskar. Det är därför extra viktigt att de ekonomiska konsekvenserna i förslaget belyses direkt och indirekt, utifrån olika intressenters perspektiv samt en jämförelse av de olika intressenternas ekonomiska konsekvenser.

Det andra och tredje förslaget om ekologisk funktionalitet i slättbygd och att förbättra förutsättningar för biologisk mångfald i anslutning till bebyggelse, Natura-2000 områden och värdeetrakter handlar båda om att på olika sätt bevara, sköta och restaurera, återskapa och nyanlägga viktiga livsmiljöer.

Jordbrukets rationalisering, liksom exploateringar har lett till att många viktiga livsmiljöer försvunnit.

Orust kommun har nyligen yttrat sig till Vattenmyndigheten över förslag till ny förvaltningsplan för Västerhavets vattendistrikt. Arbete med vattendirektivet har även betydelse för programområdet ”Grön infrastruktur”, arbetssättet är applicerbart i ett bredare perspektiv. Åtgärder för att minska övergödning i ett område bidrar även till att stärka den biologiska mångfalden samt att många av övergödningståtgärder i sig, som anläggande av dammar, våtmarker och andra vattenmiljöåtgärder bidrar till ökad biologisk mångfald och nätverk av grön infrastruktur. Många åtgärder är multifunktionella och adresserar flera miljömål.

Flera statliga myndigheter berörs, men det tunga ansvaret för administration och fysiska åtgärder faller på kommunen. Orust kommun har lång erfarenhet inom området och ser en rad åtgärder på statlig nivå med betydelse för att öka måluppfyllelsen inom programområdet ”Grön infrastruktur”. Mindre kommuner som Orust har svårt att klara arbetet på ett långsiktigt och robust sätt om inte de statliga myndigheterna blir bättre på att stötta, vägleda och förenkla administrationen. Ökad samordning inom och mellan myndigheter, att stödssystem för naturvård och vattenmiljöarbete förenklas samt minskade krav på medfinansiering och uppföljning är några av de åtgärder vi ser behov av.

Byråkratin kring de statliga stöden måste bli mindre, det behövs inte fler ekonomiska stödformer, men ett mer samlat stöd med ökad flexibilitet. Naturvårdsverket har mycket resurser kopplat till LONA och uppmanar till fler ansökningar. Del av dessa resurser bör satsas på att ta fram ett digitalt system för ansökningar, som även andra stödformer kan dra nytta av. En gemensam ansökningsportal och att ansökningar kan hanteras löpande under året, vore en stor förenkling. Idag är det mycket trögt att ta sig igenom all administration kring att söka medel, hitta medfinansiering, hantera vattenverksamhet, markavvattningsföretag, upphandling, biotopskydd, strandskydd och annat som uppstår när man väl hittat en

lämplig plats och positiva markägare för åtgärd. Det är en allt för stor byråkratisk insats för varje åtgärd och riskerar att markägaren tröttnar på att det tar så lång tid att får åtgärden utförd och kanske väljer att avbryta samarbetet.

Ett tydligt uppdrag/funktion att facilitera den frivillighet och det engagemang som finns från allmänheten, jord- och skogsbruksföretag samt andra privata aktörer och också viktigt. Vi ser därför gärna att koncept med åtgärdssamordnare (motsvarande LEVA) blir nationellt och förlängs med resurser, befogenheter och samordning. Det är också önskvärt att utreda möjligheten att ge enskilda markägare ekonomisk kompensation för förlorad odlingsmark.

Det fjärde förslaget, etappmål om hur grön infrastruktur ska beaktas i beslut om planer som rör mark- och vattenanvändning. Orust kommun är positiv till förslaget och delar uppfattning att helhetssynen ofta brister och att ökad hänsyn till grön infrastruktur i samhällsplaneringen även kan bidra positivt till stärkt klimatanpassning, men att det krävs en god och tydlig vägledning för att underlätta arbetet för kommunerna.

Det femte förslaget, Regeringsuppdrag till Trafikverket om ekonomiskt stöd till enskilda väghållare för att stärka viktiga värden för grön infrastruktur. Orust kommun är positiv till förslaget och delar uppfattningen att det kan bli en åtgärd med stor potential att stärka grön infrastruktur. Ett exempel är felaktigt utformade vägtrummor. En riktad insats att hitta och åtgärda vägtrummor som skapar vandringshinder borde genomföras i hela landet. Gärna kopplat till ett nationellt rapportsystem där allmänheten kan rapportera in om man upptäcker en vägtrumma som orsakar vandringshinder.

Inom samverkansåtgärder, miljökompensation, lämnas två förslag:

1. Regeringen ger Trafikverket mandat att teckna naturvårdsavtal
2. Regeringen ger möjlighet att överlåta förvaltning av naturvårdsavtal inom staten, från Trafikverket till Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Orust kommun tycker förslagen är bra och har inga ytterligare synpunkter.